

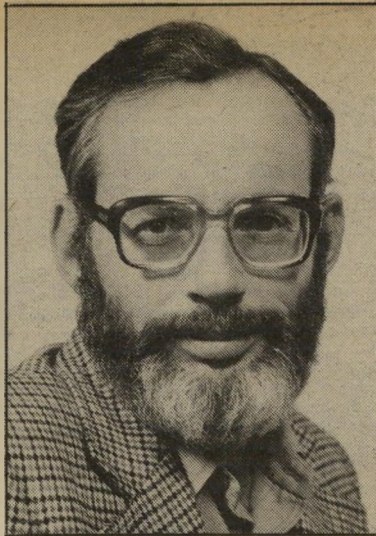
חינוך תינוק חינם יבוטל

מה יהיה? שאלתי את ד"ר יקיר פלסנר, המשנה לנגיד בנק ישראל, ועד לאחרונה יועצו הכלכלי של שר-האוצר. מאין יבוא הכסף לכיסוי הוצאות המילחמה בלבנון, ממיסים ישירים, ממיסים עקיפים ואולי סתם מיסים, היטלים, אגרות, מכס, בלו, וכדומה? "לא", הוא אמר, "לא ממיסים ישירים, לא ממס-הכנסה ולא מהיטל או מלוואה-יחובה." שאלתי למה.

פשוט מורידים מהם ושולחים לשילטונות-המס. אצל העצמאיים הסיפור שונה. המיסים הישירים הרופכים להיות ההיפך ממה שנועדו להיות: הם הופכים ממיסים פרוגרסיביים למיסים רגרסיביים; משלמים אותם רק אלה המקבלים משכורת, והיתר כמעט שלא. וזו היא הסיבה העיקרית מדוע לא יוטל מס ישיר.

זה לא יעיל, הוא אמר. מיסים ישירים משלמים בדרך-כלל מקבלי השכר, הם גם אלה שמשלמים מיסים עקיפים, אבל בעיקר מיסים ישירים. מהם קל ונוח לגבות —

מה כן? מיסי עקיפין. נשלם יותר עבור דלק, נשלם יותר עבור מקררים, מכוניות, מנגנים, טלוויזיות, בצורת מס מיוחד, אולי "בול-ביטחון" שיעוצן מהמדר. ואולי נשלם גם יותר עבור חינוך, והטעם

מושנה לנגר פלסנר
לא מיסים ישירים

לכך הוא פשוט. מדוע מי שהוריו יש להם, צריכים ליהנות מחינוך תינוק חינם, כמו אלה שלהוריהם אין?
מה שברור הוא, שהפעם האמריקאים לא ישלמו את החשבון, גם יהדות העולם לא תכסה אותו, אנתנו נשלם את הוצאות המילחמה. אין מנוס.

פיטורין

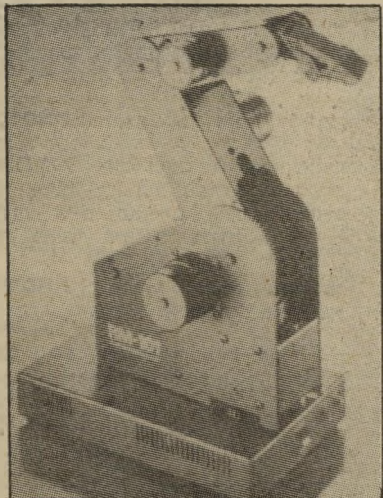
ב"רולס-רויס"

המיתון השורר בבריטניה הגיע גם אל מפעלי "רולס-רויס", יצרני המכוניות המובות והמפורסמות ביותר בעולם. בעוד 10 ימים יפרו חלק מעובדי החברה. הסיבה: בשנה שעברה ירד היקף המכירות של מכוניות יוקרה אלה בשיעור של 25% בארצות-הברית, ובראש בבריטניה — שני השוקים הגדולים והמסורתיים של מכוניות אלה. רולס-רויס הקטינה את תחזית מכירתיה לשנת 1982 ל-2800 מכוניות בלבד מכל הדגמים, ביניהם צל כסוף ובנטלי. בשנת 1981 מכרה החברה 3175 מכוניות, שהכניסו לה 255 מיליון דולר, ורווח לפי גי מס של 31 מיליון דולר.

צעצוע חדש

למנהלים

מיספרם של הרובוטים במפעלי תעשייה הולך וגדל, ולאחרונה גם מיספרם של הרובוטים ה"ביתיים", שפותחו לצורכי שעשוע ופעילויות שונות מחוץ לבית. חברה יפאנית יוצאת לשוק עם סוג חדש של רובוטים: הרובוט השולחני. הרובוט החדש, מובחטטר פועל על פי הוראות

רובוט שולחני
צעצוע למנהלים

של מחשב-אישי ומגיב להוראות הניתנות לו בכמה שפות-מחשב.

חובמטטר נע סביב בסיסו, והזרוע ה"מרכזית" שלו יכולה לנוע בשישה צירים שונים. "ידי" הרובוט מסוגלות לבצע שורה של פעולות לקיחה והנחה. הרובוט הזעיר החדש מיועד, בינתיים, לבתי-ספר ועסקים כמכשיר אימון, מאחר ש"הוא פועל ומופעל באותה דרך שבה מופיעים ה"רובוטים התעשייתיים."

הרובוט הזעיר, שגובהו כ-25 סנטימטר ומישקלו כ-2 קילוגרם, יוכל להרים בקלות רבה את שפרו פת-הטלפון, לתפוס בידו עיפרון או אפילו מהדק נייר; פעולות אלה ואחרות הופכות אותו ל"צעצוע שולחני מושלם למנהלים בכ"ר רים, וכיאות לכאדה גם מחירו: 2400 דולר.

קנת רמקולים. ושוב — חורים, לא רמקולים. הוא נדרש לשלם מכס נופת, והוא שידם. ויש לו גם קבדה מתאימה. ומי יעז להוציא לעז על כושר ההמצאה של ה"מכס"?

מחיר הפתעה מפתיע

לאחרונה נתקלתי בכמה דוגמאות שניתנו כשי ללקוחות של מוסף, כשעלו מוטבעים שם המוסף ר"ס סיסמה, הכל במחיר הפתעה של 70 שקל. אבה, ללא כתב-אחריות ורמי-מישוח.

קראתי באחד מעיתוני-הערב של יום השישי שעבר את הפתעת השבוע. הפתעת השבוע, אינה אלא, שעון דיגיטלי למכונות, כולל תאריכון אוטומטי מדוייק במיוחד, נוח להדבקה בכל מקום ברכבך! ניתן לקבלו בצבעים: אדום לבן חום או כחול. מחיר היכרות מיוחד! 242 שקל במומך!

כיצד זומינים? בדואר, בטלפון או ב-מכירה מיוחדת באולם התצוגה. מי שמוין בדואר או בטלפון יצרך 38 שקל נוספים כדמי-משלוח. כמובן, מבטיחים גם להחזיר את הכסף תוך 10 ימים, אם לא תהיה שבע-רצון ותחזיר את השעון, מצרפים גם תעודת-אחריות.

בקיצור, מציאה של ממש. מה הם כבר 280 שקל עבור שעון דיגיטלי למכונות החדשה, או אפילו הישנה. חבל שלא פרסם גם המחיר, שבו הם, החברה המשווקת, קונה שעונים של הפתעת השבוע. כדי שלא להכביד על הרוכשים שעדיין הם נמנעים כמוכן לפרסם, כי שעון מסוג זה נקנה בפחות מ-100 שקל.

מכס על

חורים

במכונית

אין גבול לכושר ההמצאה של המכס בעיקר בגבול האווירי של המדינה. נניח שהחלטת להיות היבואן הפרטי של מכור נית פרטית שרכשת באירופה. במחיר ש"הוא זול, נניח בעשרה אחוזים ממחירה בארץ. כדי שלא תופתע: ברוב המיקים רים, אם לא בכולם, תשלם יותר בסופו של דבר, ממחירה של אותה מכונית אצל היבואן בארץ. למה? טעון בדיקה גרספת. אך לפחות שתי סיבות מעניינות לעובדה מוזרה זו. סיפר לי על כך אחד מאלה שניסה.

המחיר הבסיסי, לצורכי מס ומכס, של מכונית נקבע למכונית "עירומה", ללא כל תוספות. אפילו הן סטנדרטיות כחול-יש בדואר מן ההיגיון בקביעה זו, אף כי לא תמיד הוא נראך לעין.

בקיצור, אותו בחור הביא ארצה מכור נית מגרמניה, במטוס מיטען. לרוע מזל, הגיעה המכונית ביום חמישי, ואז הודיעו לו שיוכל לשחררה רק ביום ה"שני של השבוע הבא. למה? כי שיחיד רור מכוניות בייבוא פרטי נערכ רק יר מיים בשבוע. ביתר הימים משחררים רק מכוניות המיובאות על-ידי יבואני מכור נית. ואז תשאלו — מה זה כל-יכך חשוב? חשוב מאוד! כל יום איחסון של מכור נית במחסנים של מ"מ בלוד עולה 1500 שקל, תכפילו בארבעה ימים והנה עוד 60 אלף לירות שמתוספות למחיר ה"מכונית."

עכשיו הגענו להמצאה של ה"מכס. ובכך, בין יתר ה"אבזורים" הנוספים עליהם נדרש מיועננו ל"שדמ, היו שני חורים כהכנה ל"רמקולים. אני חוזר: שני חורים מאחורי המושב האחורי לצורך ה"ת"

איך גדל

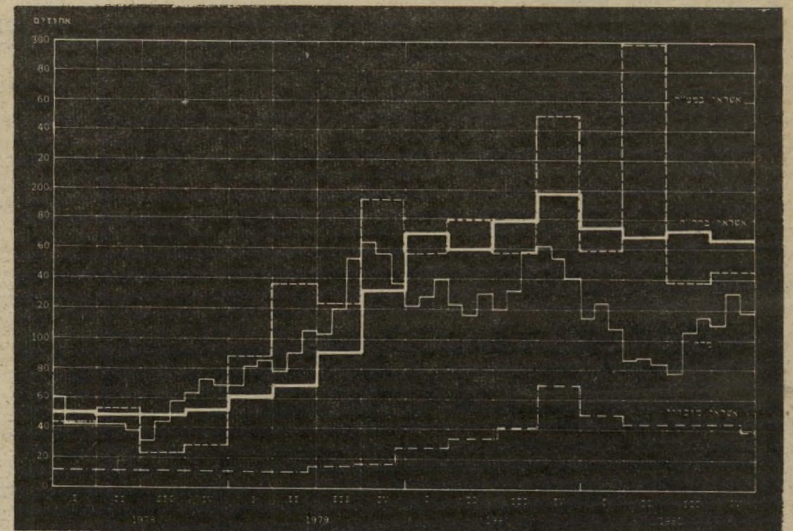
הרווח

של

הבנקים

השבוע פירסם המפקח על הבנקים את הדו"ח השנתי שלו. ים של מיספרים מחכיר מים: מיליוני ומיליארדי שקלים, מיליונים וגם מאות מיליונים של דולרים. באחד העמודים מצאתי טבלה מאירת עיניים. איך התפתח וצמח מחיר האשראי במטבע ישראלי ובמט"ח בין השנים 1978 עד 1981.

בטבלה אפשר למצוא ארבע עקומות. נתחיל בנמוכה ביותר, המייצגת אשראי

הכוללת תוספת ריבית מיוחדת. הכי מעניין בדיאגרמה הוא ה"מירווח בין עקומת המודד לבין עקומת האשראי כחח"ד (חשבון חוזר דיביטורי) — זהו הרווח ה"פרטי של הבנקים על הכסף ש"חילוו לנו, כשלא היה לנו ועוד יותר מעניין: איך הרווח הזה גדל משנה לשנה.

מוכוון: העקומה מציגה את התפתחות האשראי בקרן ייצור ליצוא, שהיא כמוכן מסובסדת. אחריה באה עקומת המודד, מדד המחירים לצרכן. אחריה, בקו שחור עבה, מופיעה העקומה המתארת את האשראי כחח"ד: בקיצור הריבית על אוברדראפטים, הכוללת ריבית בסיסית. עלות חריגה, דמי הקצאה ומדיניות-הול. העקומה האחרונה היא זו של הריבית על אשראי במט"ח,